

PROGRAM FOR NETTVERKSSAMLING I NATURBRUK

31.10.-1.11.2022

Tema: Bærekraft

Arrangører: Naturbruksskolenes forening og Norges miljø- og biovitenskaplige universitet
NMBU

Program for 31.10.2022 på Scandic Oslo Airport Hotell, Ravinevegen 15, Gardermoen

Når?	Hva?	Hvem?
9.30-10.00	Registrering Kaffe/te og møtemat «Mingling» og bordplassering	Vi samles i møtelokalene til venstre inn forbi resepsjonsområdet. Kaffe/te og møtemat serveres rett utenfor salen. Vi organiserer bordplassering i faggrupper
10.00 –10.30	Vi rekker å hilse på hverandre ved bordet før programmet starter	
10.30-11.00	Velkommen! Offisiell åpning av nettverkssamlingen	Landbruks- og matminister Sandra Borch Rektor ved NMBU Curt Rice Bærekraft, kunnskap og holdninger; skolenes og universitetenes rolle
11.00 – 11.30	Om norsk matsikkerhet	Tidligere politisk rådgiver i Norges Bondelag, Harald Velsand
11.30 - 12.00	Effekter på miljø og dyrevelferd i norsk fiskeoppdrett	Forsker Ellen Sofie Grefsrud , prosjektleder for Havforskningsinstituttets årlige risikovurdering av norsk fiskeoppdrett
12.00 – 12.15	Hvordan kan jeg bruke dette i min skolehverdag?	Kort refleksjon med naboene ved bordet
12.15 -12.35	Slik jobber LMD med bærekraft. Eksempler fra skog- og utmarksforvaltning	Avdelingsdirektør i Landbruks- og matdepartementet, Ivar Ekanger
12.35 – 13.00	Bærekraft i læreplanene Proessen rundt ny organisering av landbruksutdanning Hva må til for å opprette nye læreplaner/lærefag?	Informasjon fra Utdanningsdirektoratet v. Markus Stuestøl

13.00 -14.00	Lunch	
14.00 – 14.15	Undervisning om bærekraftig utvikling. Hvor kan vi finne læringsressurser?	Læremiddelansvarlig for naturbruk, Thomas Bedin og Ingrid Ellen Resell NDLA. Annikken Jøssund, Økologisk Norge
14.15 – 14.45	Dyrevelferd i norsk landbruk	Veterinær og seniorrådgiver i Norges Bondelag, Anja Fyksen Lillehaug
14.45 – 15.00	Hvordan kan jeg bruke dette i min skolehverdag?	Kort refleksjon med naboene ved bordet
15.00 – 15.30	Kort avrundning av første del, før kaffepause og møtemat. Ta gjerne med kaffen ut og se på lærlingene og hundene fra Eksplosiv hund	Ca kl 15.15 vil hunder og lærlinger fra Eksplosiv hund vise lydighet og søk rett utenfor hotellet. Alle oppfordres til å ta en titt!
15.30 – 18.30	8 parallelle sesjoner:	<ul style="list-style-type: none"> - Hvordan kan vi jobbe videre med bærekraft? Dele ideer, erfaringer, undervisningsopplegg og planer - Andre tema etter ønske fra dere
	Fokus på både miljømessig bærekraft, inkludering og tilrettelegging 10 stk	<ul style="list-style-type: none"> - Gruppa møtes i møterom Piaggio kl 15.30 - Lars Søvik koordinerer møtet - Tema: Hva er viktig for å lykkes både med fag og mennesker? - Stend vgs har nettopp startet opp en egen klasse med fokus på bærekraft. Lærer Kleopatra Delaveris deler ideer og planer - Stend vgs har også lang erfaring med inkludering og tilrettelegging i egne grupper og i vanlige klasser. Avdelingslederne og lærerne Lars Søvik og Frode Skudal deler og inspirerer - Hvordan kan Økologisk Norge hjelpe oss med å legge enda mer vekt på miljømessig bærekraft? - Vi oppfordrer deg til å dele eksempler og tanker! - Hva kan Naturbruksskolenes forening gjøre for denne fagruppa videre?
	Blått naturbruk	<ul style="list-style-type: none"> - Går ut pga få påmeldte. Vi prøver å gi de blå fagene påfyll på andre måter!

<p>Internasjonale muligheter i Naturbruksskolenes Konsortium 13 stk</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Felles start med skoleledergruppa kl 15.30 i den ene delen av plenumssalen - Tone Mosebø koordinerer møtet - Teama: Erasmus+ gir oss mange muligheter! Informasjon om kurs og jobbskygging for lærere og ledere, gjesteforelesere og elevpraksis til både skoleledere og internasjonal faggruppe. (Ca 20 min innledning ved Tone). Siden vi har en fransk gjest, blir en del av møtet på engelsk. - Etter dette går gruppen til rommet Avro - Presentasjon av kollegaene våre fra Frankrike og Sverige og oss fra norske skoler. - Invitasjon til SIA i Paris 2023 og til kontakt med franske skoler - Tid til spørsmål og svar, og til erfaringsutveksling - Aktiviteter/erfaring i konsortiet så langt - Konkrete ønsker for internasjonal jobbskygging, kurs, elevaktivitet 2023. - Vi jobber i grupper med mest mulig konkrete planer for våren 2023. - Camilla Moberg, fra Direktoratet for høgare utdanning og kompetanse (HKDIR) har dessverre blitt syk.
<p>Dyrefag 13 delt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Etter oppvisning med hunder og lærlinger, møtes gruppa på rommet Cesna - Randi Helene Tillung koordinerer møtet. - Tema: De første lærlingene med dyrefagsbakgrunn er ute i lære. Hvilke erfaringer gjør lærebedrift og lærlinger seg? Hva ønsker de seg av skolene framover? Lærlinger og innehaver av Eksplisiv hund, Vegard Falsten. - Etterpå reiser gruppa på bedriftsbesøk på Forsvarets Hundeskole. Transport: Heidi Price fra Lena-Valle vgs kjører en 9-seter. I tillegg trenger vi at en bruker sin privatbil. - Hjemme igjen på hotellet: Hvordan kan vi jobbe med bærekraft i opplæringen i dyrefag? Vi oppfordrer alle til å dele eksempler og ideer! - Hva kan Naturbruksskolenes forening gjøre for denne faggruppa videre?

<p>Hestefag 9 stk</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kristine Ulrichsen koordinerer møtet. - Kl 15.30: Avreise til Morten Aasen sitt anlegg for kompostering av hestegjødsel (Grindavegen 1, 2030 Maura) - Tema for besøket: Gjødsel; fra problem til ressurs. Morten Aasen har sjølv meldt forfall, og vi møter i stedet daglig leder, Torstein Dyngeland. Transport: Mette Bye frå Buskerud vgs tar oss med i minibuss. - Etter bedriftsbesøket fortsetter gruppa møtet på Cesna på hotellet - Tema: - Hvordan kan vi jobbe med bærekraft i hestefag? Eksempler! - Erfaringer med de nye læreplanene - Hva tenker vi om vurdering/eksamen i de nye læreplanene? - Hva kan Naturbruksskolenes forening gjøre for denne faggruppa videre?
<p>Naturbasert næringsaktivitet, friluftsliv og studieforbredende naturbruk 17 stk</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Torbjørn Litrere koordinerer møtet. - Gruppa møtes på Del Havilland kl 15.30 - Har vi behov for en mer spisset utdanning (og ny læreplan) på vg2 naturbasert næringsaktivitet? Hvilket innhold? Eksempel fra Sverige (Naturturism) - Hva har næringslivet bruk for? - Hva må til for å kunne få på plass nye læreplaner på vg2? - Hva er gjort så langt, og hvordan kan vi komme videre med dette? - Ivar Ekanger fra LMD blir med oss. Han jobber bla. med skog og utmark i LMD. - Nestleder Endre Lie fra Faglig råd for naturbruk blir med oss - Hvordan kan vi jobbe med bærekraft i undervisning? Eksempler! - Hva kan Naturbruksskolenes forening gjøre for denne faggruppa videre?
<p>Skog og anlegg 11 stk</p>	<ul style="list-style-type: none"> - For å kunne bruke dagslyset, drar denne gruppa fra hotellet kl 14.00, tilbake ca 18.00. Felles transport i minibuss. Espen Hagen koordinerer skogsamlingen og sørger for transport. - Skogsbefaringer med skogsjef og driftsleder hos Mathiesen Eidsvold Værk, www.mev.no - Skogkultur/ungskogpleie med fokus på erfaringer med bruk av batteri-ryddesag - Lukket hogst/kontinuitetsskogbruk. Erfaringer og framtidige muligheter/begrensninger. - Hva kan Naturbruksskolenes forening gjøre for denne faggruppa videre? - Kontakt Espen Hagen, tlf 920 51 646 ved spørsmål/ innspill.

	<p>Landbruk, gartner, voksenagronom og voksengartner 29 stk</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Morten Kleven, Guri B Bjørnstad og Torunn K Fosse koordinerer møtet. - Gruppen har møtet sitt i den ene halvdel av plenumssalen kl 15.30 - Tema: NDLA skal lage læringsressurser for vg2 landbruk og gartneri. Hvilke innhold ønsker vi? Har vi materiale fra voksenagronom som kan overføres til NDLA? - Hvordan kan vi opprettholde nettverket vi har og videreutvikle delingskultur? - Hvordan kan vi jobbe med bærekraft i våre fag? Vi oppfordrer alle til å dele erfaringer og ideer! - Årsplaner for vg3 landbruk? - Er du interessert i økologisk landbruk? Økologisk Norge blir med oss og deler informasjon om hva de kan bidra med. - Hva kan Naturbruksskolenes forening gjøre for denne faggruppa videre?
	<p>Skoleledere 23 stk</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Anne Johanne Hatlinghus koordinerer møtet. - Felles start med internasjonal faggruppe kl 15.30 i den ene delen av plenumssalen - Teama: Erasmus+ gir oss mange muligheter! Informasjon om kurs og jobbskygging for lærere og ledere, gjesteforelesere og elevpraksis til både skoleledere og internasjonal faggruppe. (Ca 20 min innledning ved Tone). Siden vi har en fransk gjest, blir en del av møtet på engelsk. - Organisering av landbruksutdanninga; hva tenker vi skoleledere? Diskusjon rundt spørsmål stilt fra Utdanningsdirektoratet - Marte Iversen fra Norges Bondelag og Faglig råd for naturbruk blir med og nestleder Endre Lie fra Faglig råd for naturbruk likeså. - Oppfølging av kunnskapspolitikken på landbruksområdet og en orientering om voksenagronomen v. seniorrådgiver Aase Lømo fra Landbruks- og matdepartementet - Hvordan jobber jeg med bærekraft på skolen min? Vi deler eksempler og ideer med hverandre - Om skolens kompetansebehov og godkjenning av realkompetanse. Erling Krogh NMBU ønsker synspunkt - Andre tema som gruppa ønsker å ta opp - Hva kan Naturbruksskolenes forening gjøre for denne faggruppa videre?
19.30	<p>3-retters middag i restauranten på</p>	
<p>Program for tirsdag 1.11.2022</p>		
07.00-08.30	<p>Frokost på hotellet</p>	

08.30	Avreise til NMBU	Egne biler eller felles buss, for de som har meldt fra om det. Kart med forslag til gjesteparkering kommer!
10.00-10.40	Velkommen til NMBU! Vi møtes i festsalen i Urbygningen (U215)	Velkommen v/viserektor for utdanning Elise Norberg Studietilbudet på NMBU og opptakskrav v/ Opptakskontoret
10.45-11.15	Kompetanseheving gjennom etter- og videreutdanning	v/Senter for etter- og videreutdanning, NMBU
11.15-11.30	Om PPU, etterutdanning/ utviklingsarbeid i samarbeid med kollegar	Om realkompetansevurdering for PPU og mulighet for å jobbe med utviklingsarbeid og etterutdanning i team v/ Erling Krogh og Elisabeth Iversen, institutt for lærerutdanning
11.30-12.15	Enkel lunch	
12.15-12.30	Vi går til fots til der vi skal møte de første forskerne	Se fagprogram i oversikten under. Kart kommer!
12.30-15.00	Mange parallelle fagforedrag rundt om på NMBU	Se fagprogram i oversikten under. Kart kommer!
15.00	Hjemreise	Vi satser på at alle reiser fra nettverkssamlingen med nye ideer og glede over å høre til i et faglig og kollegialt nettverk.

Kl. 12.30 – 13.05 (35 min)	Hvorfor vi trenger god informasjon om skogen? En kort oversikt over skogtaksering før og nå v/ Ole Martin Bollandsås	Hvordan kan vi bygge opp gode naturopplevelser basert på uforutsigbare ville dyr? Eksempler fra norsk viltturisme v/Nikoline Dybsand,	Omvisning på hesteklinikk og smådyrclinikk (Her rekker du kun en av de)	Omvisning på RAS-anlegg v/Odd-Ivar Lekang
-------------------------------	--	---	---	--

Kl. 13.20– 13.55 (35 min)	Klimatilpasset landbruk kan dempe effekten av fremtidige naturkatastrofer; havnivåstiging og faren for saltpåvirket jord langs kysten v/ Åsgeir Ålmas	Fremtidens landbruk med roboter; omvisning på robotlabben v/ Mikkel E. Stryker	Om urbant landbruk; grønne og smarte byer v/Trine Hvoslef-Eide	Bærekraftig matproduksjon – eksempler fra akvakultur, husdyr- og planteproduksjon v/Gro Steine
Kl. 14.10 – 14.50 (40 min)	Hvordan redusere N ₂ O-utslipp fra matproduksjon med opptil 95% ved hjelp av N ₂ O-reduserende bakterier - demonstrasjon av robot på Kjerringjordet v/Elisabeth G. Hiis	Klimaarbeid i jordbruket Ida Riis Johansen/ Bondelaget/ NMBU- student	Regenerativt landbruk v/ Martin Beck og Aksel Hugo	Atferd, som umiddelbar indikator av velferd, og hvordan etologisk kunnskap bidrar til utvikling av komplekse velferdsindikatorer v/ Judit Banfine

12.30 – 15.00 12 ulike fagforedrag og omvisninger.

Tusen takk for disse to dagene, for at du prioriterte å delta og for alle dine bidrag! Vel hjem!